

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie K. K.

skazanego z art. 284 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 19 września 2024 r.

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 22 marca 2024 r., sygn. akt VII Ka 689/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie

z dnia 27 lutego 2023 r., II K 559/22,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. pozostawić kasację pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej M. S. bez rozpoznania;**
- 2. obciążyć oskarżycielkę posiłkową kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świebodzinie z dnia 27 lutego 2023 r., sygn. akt II K 559/22, K. K. uznany został za winnego czynu polegającego na tym, że w okresie od dnia 25 maja 2022 r. do dnia 15 czerwca 2022 r. w Z. woj. [...].

przywłaszczył powierzone kontenery w ilości 3 sztuk o łącznej wartości 68.708,81 zł, czym działał na szkodę firmy G. M. S. Z., tj. popełnienia przestępstwa określonego

w art. 284 § 2 k.k., za co wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku) z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby 2 lat (pkt 2 wyroku). Nadto orzeczono od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. kwotę 71.291,81 zł tytułem obowiązku naprawienia szkody (pkt 3 wyroku) oraz obciążono go kosztami sądowymi (pkt 4 wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 22 marca 2024 r., sygn. akt VII Ka 689/23, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił orzeczenie zawarte w pkt 3 części dyspozytywnej;
2. ustalił, że oskarżony przywłaszczył powierzone kontenery w ilości 2 sztuk o łącznej wartości 45.805,87 zł;
3. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu okresu próby, pisemnie co 6 miesięcy;
4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. kwoty 45.805,87 zł (pkt 1 wyroku).

W pozostałym zakresie wyrok sądu *meriti* utrzymano w mocy, zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej M. S.. Zaskarżając orzeczenie to co do pkt.1 zarzucił:

1. w oparciu o normę art. 523 § 1 i 3 k.p.k. rażąco obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 60 k.c. i art. 659 i nast. k.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię i przyjęcie, że brak jest bytu przestępstwa przywłaszczenia, jeśliby czynności prowadzącej do objęcia przez sprawcę w posiadanie rzeczy cudzej dokonano bez zachowania formy pisemnej,

2. w oparciu o normę art. 523 § 1 i § 3 k.p.k. rażąco obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia poprzez:

- wydanie rozstrzygnięcia wyłącznie w oparciu o treść wyjaśnień oskarżonego i jeden dokument, z pominięciem pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego,

- dowolną, nie zaś swobodną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego: dowodu z wyjaśnień oskarżonego, sprowadzającą się do przyjęcia, że w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym i zasadami doświadczenia życiowego pozostają wyjaśnienia oskarżonego wskazujące, że powierzył prowadzenie swojej firmy bliżej nieznanemu mu osobie, w tym udzielił jej dostępu do rachunku bankowego i poczty email.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty autor kasacji wniósł uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej zauważając jednocześnie, że w niniejszej sprawie nie zapadło orzeczenie uniewinniające lub umarzające postępowanie, a w związku z tym – wobec ograniczenia wynikającego z art. 523 § 3 k.p.k. i niepodniesienia przez skarżącego zarzutu uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.) – wywiedzenie kasacji przez stronę postępowania nie było możliwe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej na niekorzyść K. K. kasacja jest niedopuszczalna z mocy ustawy.

Nie ulega wątpliwości, że wniesienie kasacji na niekorzyść przez stronę postępowania jest możliwe wyłącznie w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania (art. 523 § 3 k.p.k.). Ograniczenie to nie dotyczy jedynie kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub kasacji jednego z podmiotów wymienionych w art. 521 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 i 2 k.p.k.).

W tej sprawie, pomimo odwołania się przez autora kasacji do treści art. 523 § 3 k.p.k., wbrew jego twierdzeniom wyrażonym w pisemnych motywach nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wyrok uniewinniający nie zapadł.

K. K. skazany został za czyn z art. 284 § 2 k.k. i wymierzono mu za to przestępstwo karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Nie stanowi przy tym uniewinnienia oskarżonego zmiana opisu czynu zarzucanego aktem oskarżenia i przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że przywłaszczenie dotyczyło 2 a nie 3 powierzonych K. K. kontenerów o łącznej wartości 4.805,87 zł. Taka zmiana opisu czynu, w sytuacji gdy przewód sądowy nie dał podstaw do akceptacji w tym przedmiocie twierdzeń znajdujących swoje odzwierciedlenie w zarzucie aktu oskarżenia, nie może bowiem skutkować uniewinnieniem od tej części zarzutu, lecz wyeliminowaniem tego fragmentu z opisu czynu.

Przypomnieć należy, że przedmiotem procesu jest kwestia odpowiedzialności oskarżonego za czyn oznaczony w akcie oskarżenia, a więc za zdarzenie faktyczne tworzące określoną całość. Skazując za niektóre elementy tego czynu, sąd nie może uniewinnić od pozostałych, bo uniewinnienie oznacza rozstrzygnięcie negatywne. Rzeczą redakcji wyroku jest bądź wyłączyć je z zakresu ustaleń, bądź sformułować opisy czynu ustalonego bez odwoływania się do zarzutu aktu oskarżenia. I tak właśnie, a więc pod względem metodycznym poprawnie, postąpił Sąd Okręgowy w Zielonej Górze. Sytuacja w tej sprawie jest więc analogiczna do tej jaka zachodzi w przypadku czynu ciągłego. Jak zgodnie przyjmuje się w orzecznictwie, gdy w wyniku oceny dowodów sąd uznaje, że oskarżony nie dopuścił się czynu ciągłego w zakresie zarzucanym mu aktem oskarżenia, nie może go uniewinnić od poszczególnych elementów tego czynu ciągłego, lecz eliminuje te fragmenty z opisu czynu i wyjaśnia w uzasadnieniu, dlaczego przypisany oskarżonemu czyn ciągły nie obejmuje wszystkich pojedynczych zachowań nań się – według oskarżyciela – składających (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 2009 r., III KK 444/08 i z dnia 29 października 2009 r., V KK 145/09; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 grudnia 2014 r., II AKa 391/14). W związku z powyższym, o ile w takim wypadku w

rozumieniu potocznym można by było mówić o „uniewinnieniu”, o tyle w znaczeniu procesowym mamy w tej sytuacji do czynienia z wyrokiem skazującym a nie uniewinniającym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy zobligowany był kasację pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej pozostawić bez rozpoznania na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 3 k.p.k., ponieważ w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia nie wskazano na uchybienie z art. 439 k.p.k.

Wzruszenie wyroku Sądu odwoławczego w tej sprawie, w wypadku ewentualnego podzielenia argumentacji pełnomocnika, byłoby możliwe wyłącznie w razie wniesienia kasacji przez jeden z podmiotów wskazanych w art. 521 k.p.k., oczywiście w sytuacji jej złożenia z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k.

[PGW]

[ał]